nieuws

"En de boer, hij ploegde voort...maar niet overal"

nieuws

Nieuwe verplichtingen die de strijd tegen bodemerosie opvoeren, dreigen het oude gezegde 'en de boer, hij ploegde voort' te achterhalen. ABS betreurt de strengheid van de maatregelen, en vindt dat "Brussel" er te gemakkelijk vanuit gaat dat landbouwers de immense ommezwaai in hun bedrijfsvoering tegen 2018 kunnen klaren. Boerenbond vraagt een evaluatie van de praktische haalbaarheid op de betrokken bedrijven.

29 JANUARI 2014 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:24

Lees meer over:
beleid
akkerbouw

Nieuwe verplichtingen die de strijd tegen bodemerosie opvoeren, dreigen het oude gezegde 'en de boer, hij ploegde voort' te achterhalen. ABS betreurt de strengheid van de maatregelen, en vindt dat "Brussel" er te gemakkelijk vanuit gaat dat landbouwers de immense ommezwaai in hun bedrijfsvoering tegen 2018 kunnen klaren. Boerenbond vraagt een evaluatie van de praktische haalbaarheid op de betrokken bedrijven.
Boeren die in het Heuvelland, de Vlaamse Ardennen, het Pajottenland of in Haspengouw actief zijn, worden vaak benijd omdat ze in een prachtig golvend landschap wonen. Maar zijn ze werkelijk te benijden? Volgens Hendrik Vandamme, voorzitter van het Algemeen Boerensyndicaat (ABS), niet. "In de feiten worden ze geconfronteerd met natte valleien met heel wat natuurclaims, zijn ze verplicht rundvee te houden omwille van de vele onscheurbare permanente weiden en worden ze in de toekomst zwaar aangepakt met nieuwe erosiemaatregelen."
Dat laatste is een recente ontwikkeling. De Vlaamse overheid maakt de verplichtingen inzake erosiebestrijding voor de percelen van de twee hoogste erosiegevoeligheidsklassen strenger. Terwijl de huidige maatregelen best haalbaar waren, is dat volgens Vandamme veel minder het geval met het nieuwe pakket

verplichtingen. "Zo zal men voor de zeer hoog erosiegevoelige percelen tegen 2018 evolueren naar een beperking van de vrijheid van de landbouwer bij de keuze van zijn teeltrotatie (maximum één keer om de drie jaar een erosiegevoelige teelt, *nvdr*.), een teeltverbod voor aardappelen en niet-kerende grondbewerking voor de overige teelten."

Groenten en maïs blijven ook in 2018 nog toegelaten op de meest erosiegevoelige percelen, maar alleen mits voldoende bodembedekking. De bodem van een groenteperceel moet tegen erosie beschermd worden door tijdens de teelt minstens 80 procent gras of een andere waterdoorlatende bodembedekking tussen de rijen te behouden, waarbij nog onduidelijk is hoe een tuinder dat in de praktijk moet realiseren. Maïs telen, zal op de sterkst hellende percelen enkel nog mogen mits mulchzaai - waarbij organisch materiaal aan de oppervlakte blijft - of met de strip-till techniek die de grondbewerking beperkt tot een smalle strook waarin gezaaid wordt. Op de Hooibeekhoeve in Geel, het proefbedrijf van de provincie Antwerpen, wordt reeds geëxperimenteerd met beide teeltmethoden. Anders dan bij de groenten, is de beoogde techniek van niet-kerende grondbewerking bij maïs dus wel gekend.

"Ingeburgerd zijn deze twee technieken echter nog lang niet", weet Leen Franchois van de studiedienst van Boerenbond.

Binnen Boerenbond is men zich erg bewust van de maatschappelijke vraag om actie te ondernemen tegen erosie. Voor een verdere aanpassing van de teelttechniek willen de leden-landbouwers van Boerenbond zich dan ook engageren. Toch wil Franchois beleidsmakers erop wijzen dat niet-kerende grondbewerking niet zaligmakend en niet altijd haalbaar is. "Bovendien zijn wij vragende partij voor een impactanalyse op bedrijfsniveau en een flinke ondersteuning vanuit het VLIF voor de investeringen in het machinepark die nodig zijn."

Het teeltverbod voor aardappelen stoot bij Boerenbond net zoals bij ABS op onbegrip, ook al is het aantal hectare aardappelen in de hoogste erosiegevoelige klasse beperkt (120 ha). De eerste voorstellen werden nog sterk bijgestuurd op aandringen van de landbouworganisaties. "Anders zou ook groente- en maïsteelt verboden zijn geweest op de meest erosiegevoelige percelen", beseft Franchois. Naar het voorbeeld van groenten en maïs - waar een andere teelttechniek het voorgestelde teeltverbod verving - hoopt Boerenbond dat het teeltverbod voor aardappelen alsnog uit de nieuwe wetgeving gehaald kan worden.

Ook voor de tweede categorie erosiegevoelige percelen zal er harder gewerkt moeten worden aan erosiebestrijding. Voor bepaalde teelten zijn er nu ook op deze percelen verplichtingen. ABS geeft enkele voorbeelden in Drietandmagazine: "Niet-kerende

grondbewerking toepassen, drempeltjes aanleggen bij ruggenteelt (b.v. aardappelen), granen inzaaien in de richting van de hoogtelijnen." Door een jaarlijkse verstrenging van de verplichtingen moeten de boeren deze landbouwtechnieken tegen 2018 volledig onder de knie hebben, "dat vinden althans de ambtenaren op kantoor in Brussel", voegt de voorzitter van ABS er lichtelijk gefrustreerd aan toe.
Ploegloos boeren vraagt een totaal andere aanpak zodat landbouwers volgens Vandamme opleiding nodig hebben vooraleer ze hun bedrijfsvoering kunnen omgooien. Hiervoor acht hij praktisch ingestelde adviseurs en lessenpakketten nodig. "Waar zitten de experts? Waar zijn er landbouwers met ervaring over niet-kerende grondbewerking? Is hun mening gevraagd bij het opmaken van de maatregelen?", vraagt Vandamme zich vervolgens af.
Het Algemeen Boerensyndicaat betreurt dat de de impact op landbouwbedrijven niet onderzocht is, en dat het strakke kader afwijkingen moeilijk toelaat. "Men houdt er geen rekening mee dat percelen na de oogst kapot gereden kunnen zijn en de ploeg dan het beste middel is om de bodem opnieuw te herstellen. Of dat de weersomstandigheden oogsten voor 1 oktober of zaaien van een groenbedekker onmogelijk kunnen maken", ziet Hendrik Vandamme in de toekomst enkele problemen opduiken.
Landbouwers kunnen een aanvraag indienen om de erosiegevoeligheid van een perceel - die voorgedrukt staat in de verzamelaanvraag - met één categorie te laten dalen. Zij moeten daarvoor met een bodemanalyse kunnen aantonen dat het koolstofgehalte minstens 1,7 procent bedraagt en de zuurtegraad in een optimale zone ligt. "De lat ligt zo hoog dat een verlaging quasi utopisch wordt", oordeelt Vandamme. "Bovendien wordt de extra koolstofaanvoer in de bodem genekt door het mestbeleid."
Dat de overheid naar de landbouwers al communiceert over de strengere erosiemaatregelen hoewel landbouwadviesraad SALV zich nog niet uitgesproken heeft over het ontwerpbesluit van de Vlaamse regering vinden zowel ABS als Boerenbond - in meer of mindere mate - ongepast. Voor een stuk heeft dit te maken met de late timing van het besluit. Goed communiceren over de verplichtingen inzake erosiebestrijding wordt naar verluidt een belangrijke opdracht voor de administratie want vandaag bestaat er nog veel verwarring. Volgens Boerenbond leven op het terrein al veel vragen terwijl de politiek nog niet definitief beslist heeft.
Voor Natuurpunt gaan de plannen van de Vlaamse regering nog niet ver genoeg. Elk jaar verdwijnt twee miljoen ton vruchtbare landbouwgrond van de akkers. Dat zorgt niet alleen voor lagere gewasopbrengsten maar het jaagt de belastingbetaler naar verluidt ook op kosten. "De bijkomende verplichte maatregelen reduceren erosie met 20 procent en de overige 80 procent wil Vlaanderen aanpakken via (dure) vrijwillige

maatregelen die de boeren nemen. Een scenariorapport in opdracht van VMM wijst nochtans uit dat niet-kerende grondbewerking en directe inzaai op alle erosiegevoelige akkers de totale erosiedruk kunnen reduceren met 78 procent", motiveert Natuurpunt waarom de verplichte aanpak volgens haar uitgerold moet worden over 147.950 hectare.

Bron: eigen verslag/Drietand/Beleid.flits Natuurpunt

Beeld: Hooibeekhoeve

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada